

1.4.2026

Parlamentaarisen hyvinvointialueiden tulevaisuustyön työryhmän sihteeristö

Valtiovarainministeriö on tänään asettanut sihteeristön parlamentaariselle hyvinvointialueiden tulevaisuustyön työryhmälle.

Toimikausi 1.4.2026–18.12.2027

Tausta

Hyvinvointialueet ovat vastanneet sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien järjestämisestä vuodesta 2023 lukien. Uudistuksessa vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyi 21 hyvinvointialueelle, HUS-yhtymälle ja Helsingin kaupungille. Hyvinvointialueilla on itsehallinto ja niiden ylintä päätösvaltaa käyttää aluevaaleilla neljän vuoden välein valittava aluevaltuusto.

Hyvinvointialueuudistus on ollut Suomen julkisen hallinnon järjestelmässä merkittävä hallinnollinen uudistus, joka on muuttanut vastuuta julkisista varoista korvattujen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä, tuottamisesta ja rahoittamisesta. Uudistuksen tavoitteena on ollut turvata riittävät, yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut kansalaisille. Tavoitteena on ollut myös hillitä sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvua. Hyvinvointialueiden toiminnan ensimmäisiä vuosia ovat määrittäneet voimakkaat muutokset kansallisessa ja kansainvälisessä toimintaympäristössä.

Hyvinvointialueuudistusta koskeva väliarviointi julkaistiin 10.12.2025. Väliarviointi perustui pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman kirjaukseen, jonka mukaan hallitus seuraa ja arvioi tiiviisti sosiaali- ja terveystalouden rahoitusmallin kestävyttä ja kannustavuutta sekä palvelujärjestelmän toimivuutta, mukaan lukien palveluiden integraation toteutumista ja palveluiden saatavuutta.

Ensimmäisten toimintavuosien aikana hyvinvointialueet ovat eriytyneet toiminnallisesti ja taloudellisesti toisistaan. Eriytymiskehityksen arvioidaan syvenevän tulevina vuosina väestön ikääntyessä ja palvelutarpeiden kasvaessa samalla, kun alueellisten muuttoliikkeiden ennakoitua toteutuvan epätasaisina. Eriytymiskehityksen hallintaan tarvitaan myös kansallisia toimia. Lisäksi kansainvälisen turvallisuusympäristön muutos on tuonut uusia vaatimuksia sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluihin ja suorituskykyihin. Nämä kehityskulut edellyttävät hyvinvointialueilta toiminnan rohkeaa edelleen kehittämistä ja uudistuksia.

Hyvinvointialueiden rahoitus muodostaa nykyhetkellä noin kolmanneksen valtion talousarviosta. Alueiden kustannuskehitystä tulee kestäväällä tavalla hillitä ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut on mitoitettava julkisen talouden kantokykyyn. Hyvinvointialueita koskevan parlamentaarisen työryhmän työskentely kytkeytyy siten finanssipolitiikan parlamentaariseen valmisteluun ja siinä valmisteltaviin ylivälikautisiin rahoitusasematavoitteisiin.

Hyvinvointialueiden tulevaisuuden toimintaedellytysten turvaamiseksi ja julkisen talouden kestävyiden kannalta on tärkeää käydä laaja-alaista ja moninäkökulmaista keskustelua hyvinvointialueiden tulevaisuudesta.

Tavoite

Tulevaisuustyön tavoitteena on luoda eduskuntaryhmien yhteinen tilannekuva hyvinvointialueiden toiminnasta, taloudesta ja tulevaisuusnäkymistä sekä pohjustaa tulevilla vaalikaudella tehtävää sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelujärjestelmän edelleen kehittämistä.

Tehtävä

Työryhmän tehtävänä on muodostaa tilannekuva hyvinvointialueista aluekohtaisesti ja koko maan tasolla tarkasteltuna. Tehtävänä on tunnistaa kehityssuuntia sekä valmistella suuntaviivoja hyvinvointialueiden toimintaa ja taloutta koskeville eri toimenpidevaihtoehdoille. Työssä tulee ottaa huomioon hyvinvointialuekohtaisten olosuhteiden kehitys erityisesti väestön, talouden ja tehtävien hoitamisen kannalta sekä toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset (ml. turvallisuus). Työn keskeisenä lähtökohtana on palveluiden saatavuus ja julkisen talouden kestävyys.

Työssä käsiteltäviä teemoja ovat ainakin palvelujen ja talouden tilannekuvat, palvelulupaus sekä sosiaali- ja terveydenhuollon lakisääteinen palveluvalikoima, hyvinvointialueiden itsehallinto ja kansanvaltaisuuteen liittyvät kysymykset, valtion ja hyvinvointialueiden välinen suhde, kuntien ja hyvinvointialueiden välinen suhde, yhteistyö yksityisen ja kolmannen sektorin kanssa, uudistuminen ja toiminnan kehittäminen, kielellisten oikeuksien toteutuminen käytännössä, alueiden välinen yhteistyö ja alueiden määrä sekä hyvinvointialueiden rahoitus.

Työryhmän tulee valmistella työnsä tuloksista raportti, jossa on tuotu esiin erilaisia suuntaviivoja kehittämiselle vuonna 2027 alkavaa vaalikautta varten. Kehittämisen suuntaviivoissa tulee varmistaa perusoikeuksiin kytkeytyvien palvelujen järjestäminen turvaten, että hyvinvointialueiden toiminta ja talous on toteutettavissa parlamentaarisesti asetettavien finanssipolittisten tavoitteiden raameissa. Työryhmä toimittaa väliyhteenvetonsa joulukuussa 2026 ja johtopäätöksensä ennen toimikauden päättymistä syksyllä 2027.

Työryhmän työn lähtökohtana on 10.12.2025 julkaistu hyvinvointialueuudistuksen väliraportti. Työryhmä tarkastelee hyvinvointialueita ja niiden järjestämisvastuulla

olevia palveluita laajasti, eikä tarkastele yksittäisiä sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palvelujen sisällöllisiä kysymyksiä.

Sihteeristön tehtävänä on tukea työryhmän työtä. Sihteeristö vastaa työryhmän kokousten valmistelun ja tietotarpeiden koordinoinnista sekä työryhmän raportin valmistelusta.

Organisointi

Antto Korhonen, finanssineuvos, valtiovarainministeriö, puheenjohtaja
Elina Vesterinen, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö, varapuheenjohtaja

Laura Pitkänen, johtava erityisasiantuntija, yksikön päällikkö, valtiovarainministeriö

Antti Väisänen, johtava erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö

Virpi Vuorinen, aluetalouden päällikkö, valtiovarainministeriö

Erkki Papunen, hallitusneuvos, sosiaali- ja terveysministeriö

Elina Palola, sosiaalineuvos, sosiaali- ja terveysministeriö

Niina Kiviaho, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö

Tuula Kieseppä, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö

Teija Mankkinen, neuvotteleva virkamies, sisäministeriö

Liina-Kaisa Tynkkynen, johtava tutkija, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos

Peter Johansson, pelastusjohtaja, Itä-Uudenmaan hyvinvointialue

Arja Pesonen, ekonomisti, Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy

Essi Taavitsainen, projektiassistentti, valtiovarainministeriö, tekninen sihteeri

Sihteeristö voi kuulla työssään asiantuntijoita, sidosryhmiä ja hyvinvointialueita.

Kustannukset

Sihteeristön työ tehdään virkatyönä ja kukin organisaatio vastaa omista valmistelu- ja muista kustannuksistaan. Mahdolliset muut sihteeristön työskentelyn edellyttämät kustannukset maksetaan valtiovarainministeriön toimintamomentilta 28.01.01.

Kunta- ja alueministeri

Anna-Kaisa Ikonen

Osastopäällikkö, ylijohdaja

Ville-Veikko Ahonen

Jakelu

Päätöksessä mainitut
Valtiovarainministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sisäministeriö
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Hyvil Oy

VN/5988/2026-VM-17

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: